

Datum
2022-05-04
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2022-172

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Remiss - Motion av Lars-Johan Hallgren (SD) om att beställa en rapport för att belysa rådande tystnadskultur och kriminellas inflytande inom kommunens verksamheter STK-2021-1309

Arbetsmarknads- och socialnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Sverigedemokraterna lyfter ett antal omständigheter som de uppmanar staden att undersöka och kartlägga genom en extern granskning.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser allvarligt på de situationer som motionären lyfter. Nämnden menar att det bedrivs ett omfattande arbete i staden som rör de situationer som beskrivs i motionen och bedömer att det finns ett antal verksamhetsområden som är relevanta utifrån motionens innehåll.

Inom arbetsmarknads- och socialnämnden är arbetet främst knutet till *Handlingsplan för att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* (STK-2019-1285) och intern kontroll genom *Riktlinjer för arbetet med intern kontroll* (ASN-2021- 11450).

Sammantaget bedömer nämnden att det inte finns ett behov av en extern rapport eftersom det redan pågår flera utvecklingsarbeten såväl i staden som inom nämndens verksamheter. Vidare ser nämnden ett stort värde i att detta arbete sker inom ramen för ordinarie verksamhet.

Mot bakgrund av detta föreslår nämnden kommunfullmäktige att avslå motionen.

Yttrande

Sverigedemokraterna lyfter ett antal omständigheter som de uppmanar staden att undersöka och kartlägga genom en extern granskning. Det handlar om situationer där kriminella nätverk utnyttjar kommunens lokaler och faciliteter i kriminella syften samt

tillskansar sig såväl föreningsbidrag som enskilda bidrag som de enligt gällande regelverk ej har rätt till vilket även inbegriper stadens upphandlingar enligt motionären.

Sverigedemokraterna menar att dessa omständigheter leder till en oro bland anställda att utsättas för hot och våld och att anställda drar sig för att polisanmäla händelser eftersom det dels finns en rädsla för repressalier, dels bristande stöd från chefer.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser allvarligt på de situationer som motionären lyfter. Nämnden menar att de kan få allvarliga konsekvenser, både för den enskilde medarbetaren och för allmänhetens förtroende för den kommunala verksamheten vilket i sin tur kan leda till att människor i utsatta situationer inte får det stöd eller den hjälp som de har rätt till.

Utgångspunkter för nämndens arbete

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att det redan bedrivs ett omfattande arbete i staden som på olika sätt rör de situationer som lyfts i motionen.

Inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter är arbetet främst knutet till *Handlingsplan för att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* (STK-2019-1285) och intern kontroll genom *Riktlinjer för arbetet med intern kontroll* (ASN-2021-11450).

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbete med intern kontroll under 2021 redovisades och godkändes i januari 2022 (ASN-2021-11451) och vid samma nämndssammanträde beslutades planen för 2022 (ASN-2021-11452).

Verksamhetsområden

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att det finns ett antal verksamhetsområden som är relevanta utifrån de situationer som motionären lyfter. Nedan följer en redogörelse för hur arbetet inom dessa verksamhetsområden ser ut i nämndens verksamheter.

1. Tillgång till Malmö stads lokaler

I motionen uppges att kriminella nätverk utnyttjar kommunens lokaler och faciliteter i kriminella syften.

Upplåtelse av lokaler eller anläggningar på felaktiga grunder en del av arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda brott och oegentligheter inom välfärdssystemet och nämnden deltar bland annat i samband med stöd och bidrag till idéburen sektor. Med lokaler avses i detta sammanhang lokaler som Malmö stad äger eller hyr.

Vidare beslutade kommunstyrelsen under hösten 2020 om tre gemensamma granskningsområden för Malmö stads nämnder under 2021 avseende intern kontroll (STK-2020-1066). En av dessa var felaktig tillgång till information och lokaler. För arbetsmarknads- och socialnämnden har granskningen resulterat i ett arbete som handlar om att säkerställa att information om hanteringen av behörigheter och tillgång till lokaler är lättillgänglig.

2. Stöd och bidrag till idéburen sektor

Motionären beskriver att kriminella nätverk tillskansar sig föreningsbidrag som de enligt gällande regelverk inte har rätt till.

Arbetsmarknads- och socialnämnden fördelar årligen stöd och bidrag till idéburen sektor. Fördelningen sker utifrån riktlinjer som senast uppdaterades i juni 2021 (ASN-2021-4461). Riktlinjerna innehåller bland annat vilka krav som gäller för organisationer som mottar bidrag eller stöd och vad som gäller i situationer där det kommer till arbetsmarknads- och socialförvaltningens kännedom att en organisation som har mottagit stöd eller bidrag bryter mot eller inte längre uppfyller nämndens krav.

Vidare deltar arbetsmarknads- och socialnämnden i ett stadsövergripande arbete med att förebygga, upptäcka och åtgärda brott och oegentligheter inom välfärdssystemet med fokus på bidrag till föreningar och andra idéburna organisationer. Staden har identifierat ett antal utvecklingsområden: gemensamma system, rutiner och regler, utvecklade samarbeten, förbättrad kommunikation samt kompetensutveckling. Arbetet fortgår under 2022 och kommande år.

3. Ekonomiskt bistånd

Motionären skriver att kriminella nätverk tillskansar sig enskilda bidrag som de enligt gällande regelverk inte har rätt till.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedriver ett omfattande arbete med att förebygga och utreda ärenden som rör misstänkta bidragsbrott. Bland annat finns det sedan 2020 en arbetsgrupp som jobbar specifikt med detta.

Under 2021 gjordes en granskning inom ramen för intern kontroll som visade att arbetet har gett effekt. De anmälningar om misstänkt bidragsbrott som görs sker enhetligt, beslut om återkrav fattas och det är känt vad anmälningarna leder till hos polisen. Beslut om åtal och åtalsunderlåtelse tyder på att arbetsmarknads- och socialförvaltningen har god grund för de ärenden som polisanmäls.

Av granskningen framgår också att en av framgångarna i arbetet har varit det samarbete som har utarbetats med berörda myndigheter och andra förvaltningar inom staden. Det har inneburit ett större utbyte av information kring både företeelser och i de fall det funnits skäl utifrån underrättelseskyldigheten, även kring enskilda ärenden.

Samtidigt ser nämnden att det finns en risk för att misstänkta bidragsbrott inte uppmärksammas, dels utifrån en kunskapsbrist om var det kan finnas risk för fusk, dels

utifrån ett utvecklingsbehov av vissa kontroller. Därför fortsätter detta arbete under 2022, bland annat genom fler granskningar.

Återrapportering kommer att ske i januari 2023.

4. Upphandling

Sverigedemokraterna menar att förekomsten av kriminell verksamhet och infiltration även kan röra stadens upphandlingar.

Att motverka osäkra leverantörer och affärsrelationer är ett område i *Handlingsplan för att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*. Inför 2021 beslutades om en kommungemensam risk i intern kontroll för köp av upphandlade varor och tjänster utanför avtal (STK-2020-1066).

Under 2021 genomfördes en granskning som syftade till att undersöka i vilken omfattning som inköp görs utanför ramavtal och anledningarna till detta. Arbetsmarknads- och socialförvaltningens inköp omfattas främst av vård-, boende- eller behandlingsinsatser för brukare. Förvaltnings-specifika avtal följs upp löpande utifrån *Plan för inköp, upphandling och avtalsförvaltning*. Ramavtalstrohet gentemot stadens avtal följs upp mindre systematiskt.

Under 2022 kommer arbetsmarknads- och socialnämnden att granska avtalstrohet till förvaltningens avtal samt Skånes kommuners avtal gällande vård och/eller boende.

Återrapportering kommer att ske i januari 2023.

5. Hot och våld

Sverigedemokraterna lyfter att det med anledning av de situationer som uppges i motionen finns en oro bland anställda att utsättas för hot och våld.

Sedan arbetsmarknads- och socialnämnden bildades år 2017 har arbetet mot hot och våld varit prioriterat inom nämndens arbetsmiljöarbete. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har bland annat genomfört kompetensutveckling för chefer, skyddsombud och receptionspersonal samt kartlagt förekomsten av hot och våld.

Under kommande år kommer ett av nämndens övergripande satsningsområden vara Trygg & säker arbetsplats - alla medarbetare ska känna sig trygga och säkra på sin arbetsplats.

Målsättningen följdes upp i medarbetarenkäten 2021 och under kommande år kommer olika aktiviteter att genomföras, bland annat översyn av rutiner och kompetensutveckling.

6. Otillåten påverkan

Motionären beskriver att anställda kan dra sig för att polisanmäla händelser eftersom det finns en rädsla för repressalier från kriminella samt bristande stöd från chefer.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att sådana situationer relaterar till stadens arbete mot otillåten påverkan. Otillåten påverkan är ett område som omfattas av handlingsplanen mot välfärdsbrottslighet och är ett samlingsbegrepp för olika typer av påtryckningar som offentliganställda och förtroendevalda riskerar att utsättas för.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ingår i det kommungemensamma arbetet med utbildning- och kommunikationsinsatser på området.

Sedan 2018 har nämnden risker om otillåten påverkan i internkontrollplanen riktat till både tjänstepersoner och förtroendevalda. År 2018 och 2019 genomfördes kartläggningar av hur många chefer som hade utsatts för otillåten påverkan och hur de hade hanterat dessa situationer. Resultaten visade att en stor andel hade varit utsatta för hot och trakasserier. Andelen som varit utsatta för våld och skadegörelse var betydligt mindre. Majoriteten som varit utsatta upplevde att de hade tillräcklig kunskap om hur de skulle agera och fick stöd i samband med händelsen.

Otillåten påverkan har bedömts som en risk inom ramen för internkontrollplan 2022.

Granskningen av detta kommer att återrapporteras till nämnden i maj 2022 och januari 2023.

Sammantagen bedömning

Sammanfattningsvis bedömer arbetsmarknads- och socialnämnden att Sverigedemokraterna lyfter ett antal allvarliga omständigheter och situationer i motionen.

Samtidigt menar nämnden att det inte finns ett behov av en extern rapport eftersom det redan pågår ett omfattande arbete som rör områden som angränsar till motionens innehåll, både i staden generellt och nämnden specifikt. Vidare ser nämnden ett stort värde i att detta arbete sker inom ramen för ordinarie verksamhet.

Mot bakgrund av detta föreslår nämnden att avslå motionen.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

Magnus Olsson (SD) och Nichlas Holmgren Gellersten (SD) reserverar sig muntligen i förmån till eget yrkande.